REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 123. **Brașov, Sâmbătă 3 (16) Iunie.** **1900.**

Ungurii și Austria.

Ne aducem aminte, că, pe când se iviseră mai întâiu dificultățile, carĭ au dat nascere actualei crise a dualismului austro-ungar, Maghiarii erau cei ce făceau mai mare gură, amenințând pe Austriacĭ cu separarea Ungariei, cu înființarea unui teritoriu vamal de sine stătător, ba chiar cu uniunea personală. Mișcarea pentru așa disa liberare a Ungariei de sub jugul economic austriac luase încă sub Banffy dimensiunĭ considerabile.

Pe atuncĭ noi am afirmat, că dorința de emancipare economică în sine este firéscă, dér, că bărbații politicĭ maghiarĭ, chiar și cei din stânga estremă, de-ocamdată și pentru multă vreme încă nu doresc și nu voesc separarea de Austria, fiind convinșĭ, că ea ar avé urmările cele mai periculóse pentru Ungaria. Cum-că judecata nóstră de-atuncĭ a fost corectă, o dovedesce destul de eclatant purtarea de adĭ a Maghiarilor. In loc sĕ se bucure, că evenimentele cele mai nouĕ din Austria ar puté favorisa mai mult ca orĭ și când o acțiune a lor contrară pactului dela 1867, ei sunt din contră fórte îngrijațĭ și limbagiul foilor ungurescĭ e fórte moderat în raport cu alte vremurĭ.

Ce i drept, diarele oposiționale scriu și acum articulĭ, ce par a apĕra înflăcărat acel punct al programului lor, care tinde la deplina independență a țĕrii, dér nicĭ tonul acestor articulĭ nu mai este vehement, ca odinióră. S'a pălit mult în timpul din urmă nimbul Kossuth-iștilor, și presiunea, ce o esercită critica situațiune politică economică asupra monarchiei întregĭ, se resimte și în șirurile lor, mai rărite și mai slăbite.

După cum stau astădĭ lucrurile, face impresiunea mai mult, că Austriacii ar vrea sĕ se rupă de Ungaria și că acésta este, care nu vrea sĕ renunțe la contractul încheiat. Din declarația ce a făcut'o ministru-președinte Szell Sâmbăta trecută în comisiunea financiară, resultă clar și limpede, că cercurile conducĕtóre maghiare nu se gândesc, de-ocamdată, a sgudui din parte le legăturile cu Austria.

Vorbind despre eventualitatea unei crise constituționale în Austria, Szell dise, că și în casul acesta Ungaria trebue sĕ țină neclintit la sancțiunea pragmatică și la drepturile și îndatoririle ce isvoresc din ea; astfel este eschisă separarea ei de Austria. Décă viața constituțională ar înceta pe timp mai îndelungat în Austria, legea pactului dela 1867 ar trebui sĕ fiă schimbată și revidată în ce privesce modul de tratare a afacerilor comune, dér și acésta numai în spiritul și amĕsurat motivelor și scopurilor acestei legĭ.

Erășĭ șĭ-a luat Coloman Szell geamantanul, ca sĕ plece în „afacerĭ oficiale“ la Viena. De sigur, că eventualitățile, de care a vorbit înaintea comisiunei financiare, vor forma o preocupațiune principală a sa în acéstă călĕtoriă.

Oficioșii lui se silesc a descrie cu acéstă ocasiune în colorĭ cât mai prietinóse și optimiste situațiunea, în care se află Ungaria față cu cele ce se petrec în statul celalalt dualist. Ei găsesc, că de-ocamdată nu se ridică nicĭ un pericul iminent pentru căsĕtoria Ungariei cu Austria, că dificultățile cu delegațiunea și cu cvota, singurele, prin carĭ Ungaria ar puté fi imediat atinsă de încurcăturile austriace, sunt și pot fi delăturate încă pe timp de un an.

Așadér, după oficioșii lui Szell, Ungaria póte fi liniștită încă cel puțin un an, în speranță, că nicĭ după aceea nu va fi vorbă în serios de despărțire, ér d-l Szell nu va avé sĕ facă trébă mare la Viena.

In acéstă situațiă de bună speranță în viitor, ministru-președinte unguresc nu se va grăbi nicĭ cu nouĕle alegerĭ pentru dietă. Pentru aceste, ne spun tot ómenii lui, mai e timp și în anul viitor.

Luptă la cuțit.

Mare luptă se dă nu numai în sfatul țĕrii, ci și afară pe tot întinsul „globului maghiar“ între catolicii și protestanții ungurĭ de-o parte, și între partida poporală și mamelucii guvernamentalĭ de altă parte.

Lupta ia caracter pronunțat confesional, dér în adêncul ei colcăe ura dintre partidele maghiare, semn, că se apropie alegerile generale dietale; apoi chiar în sînul partidului dela putere sunt divergențe acute dușmănii vechĭ și pasiunĭ, carĭ cu greu vor puté fi potolite.

Cum-că nu e de glumă, arată până la evidență celea ce s'au petrecut dilele acestea. Scim, că la Clușiŭ s'au adunat protestanții ungurĭ, ca sĕ pună basele unei alianțe reformate. Rol principal a jucat aicĭ br. Desid. Banffy, al cărui discurs l'am fost schițat într'unul din numerii precedențĭ. Banffy a ținut la Clușiŭ și un toast, în care a scăpat, cu séu fără intențiune, nisce vorbe grele. A dis adecă: „*Pentru acum noi protestanții ne putem întruni încă liber. Doresc, ca și pe viitor sĕ fiă așa*“.

Cuvintele acestea au produs sânge fórte rĕu la catolicii ungurĭ și unul din deputații partidei poporale a interpelat pe ministrul de culte și instrucțiune publică în ședința de alaltăerĭ a dietei, trăgêndu-l la dare de sémă, de ce n'a respins până acum insinuațiunea, că guvernul ar umbla cu gândul, ca sĕ despóie pe protestanțĭ de drepturile lor? Atacul contra protestanților nu póte veni decât: séu din partea guvernului, séu din partea catolicilor, séu dela partida poporală. Ei bine, dise interpelatorul Rakovszky, partida poporală nu se póte gândi la așa ceva, catolicii ungurĭ cu atât mai puțin. Dér guvernul? Se póte óre permite, ca un bărbat, care ocupă o funcțiune înaltă în stat ca Banffy, sĕ iese în țéră și sĕ bănuéscă guvernul, că ar vré sĕ scurteze drepturile protestanților? Așa ceva e imposibil, e neesplicabil! De ce der ministru de culte tace, de ce nu respinge insinuarea josnică a unui om, care mai înainte a fost șeful politic al actualului ministru-președinte? ș. a.

De aicĭ s'a născut o discuțiune înfocată și a trebuit sĕ ia cuvêntul și ministru Wlassics, ca sĕ rĕspundă. A dis și el, că nu-i este permis nimĕnui a bănui, însĕ pe cât a fost de crutător cu fostul șef al sĕu Banffy, cu atât a tractat mai aspru partida poporală. Se miră Wlasics, cum de e tras la rĕspundere pentru un toast al lui Banffy.

In discuțiune a întrevenit și ministru-președinte Szell, care a întregit cuvintele lui Wlasics cu declarația, că guvernul nu se ocupă cu *lucrurĭ așa de micĭ*, cum e de pildă un toast, séu o mutilare de emblemă. Tot cam așa dicea pe vremea lui și Banffy.

Din tóte reiese, că actualul guvern se teme a-se declara pe față contra lui Banffy și a clicașilor lui și după cum s'a vĕdut și din discuțiunea asupra afacerii mutilării amblemelor, mai curênd e aplecat a acusa pe catolicĭ de netoleranță confesională. Firesce, atitudinea acésta șovăitóre dă și mai mult ansă partidei poporale de a-șĭ ridica conscient și energic capul în contra curentului cosmopolit de sus și a ținé spiritele în continuă agitațiune pe tema, că catolicismul e persecutat în Ungaria, pe când cei dela stăpânire întorc arma și dic, că nu catolicismul e cel persecutat, ci din potrivă el este persecutorul și instigatorul.

Organul partidei poporale este grozav de indignat și i-o spune lui Szell în față, că a apucat și el în văgașele atitudinei banffyane și-l face responsabil pentru tot ce se lucréză contra catolicilor și a partidei poporale.

Intr'aceea pressa jidano-maghiară „liberală“ aduce smirnă și tămâie lui Szell si lui Wlassics, pentru-că au sciut, prin declarațiunile lor făcute în dietă, sĕ calce pe cerbicea „ultramontanilor“ și sĕ le desaprobe în plin parlament atitudinea „ațîțătóre“ și intoleranța confesională.

Lupta merge astfel din ce în ce mai înverșunată, merge până la cuțit între catolicĭ și protestanțĭ, între guvernamentalĭ și oposiționalii partidei poporale si va ajunge de sigur la cel mai înalt grad, când va suna ora parlamentului unguresc actual.

Tóte se fac și se dreg în fața viitórelor alegerĭ, carĭ nu vor fi mai puțin sgomotóse, sângeróse și costisitóre, ca alegerile din urmă sub Banffy.

Dalmatinĭ și Italienĭ.

Se scie, că Dalmatinii catolicĭ erau până acum marĭ adversarĭ ai Italienilor autonomiștĭ. Ceștĭ din urmă, sprijinițĭ și de Sêrbĭ, erau în viața politică-administrativă covîrșitorĭ în majoritate față cu partida națională dalmatină, respective partida croată. In timpul din urmă însĕ, Croații au desfășurat o mare activitate, așa că de pildă érna trecută cu ocasia alegerilor comunale, au reușit pretutindenĭ candidații partidului croat. Italienii și Sêrbii rĕmașĭ în minoritate n'au desperat totușĭ și au început sĕ organiseze în întréga Dalmațiă partida-autonomistă, pentru-ca sĕ pótă lua față cu Croații lupta în tot momentul.

Cu atât mai surprindĕtor este acum ceea-ce scrie „*Hrvatska Domovinu*“. Numita fóiă dice, că în momentul când membrii dalmatinĭ ai „Reichsrath“-ului au trimis acasă vestea, că parlamentul central din Viena stă în pragul disolvării și se vor face alegerĭ nouĕ parlamentare, partida naționolă dalmatină a decis, sĕ pășéscă la un compromis cu autonomiștii, respective Italienii, pentru-ca prin acésta sĕ-șĭ asigure egemonia în Dalmația.

Punctele compromisului vor fi următórele: 1) Autonomiștii nu se opun întroducerii limbei oficiale croate; 2) Partida națională se obligă, ca sĕ trimită în „Reichsrath“ doi deputațĭ autonomiștĭ, unul dintre marii proprietarĭ și unul din vre-un oraș al Dalmației. Va susținé 8 șcóle cu limba de propunere italiană, anume: în Sebenico, Tran, Spalato, Curzola și în alte 4 orașe, pe cheltuéla țĕrii; 3) *Partida națională renunță la programul sĕu privitor la unirea Dalmației cu Croația.*

Prin acest compromis, dice mai departe actul pregătitor al alianței, guvernul austriac va crea o majoritate stabilă în dieta provincială, care se va grupa în jurul ideii unității politice a țĕrilor ocupate cu Dalmația.

Notăm, că cercurile politice din Dalmația, mai ales Croații, primesc cu îndoiélă scirea despre acest compromis.

Nu este lege.

Tohanul-vechiu, 15 Iunie n.

Pentru susținerea școlei nóstre dăm repartiția și alergăm pe la amicii și cunoscuții românĭ după banĭ; părinții noștri au făcut'o cu multă jertfă și sudóre, lăsatu-o-au nouĕ, ca sĕ o îngrijim și pentru fii sĕ-o păstrăm, ca dintr'ênsa lumină sĕ scótă fie-care surcel al acestei comune. Sub scutul legei ne-am pus, și am credut, că legea e sfântă, dér zadarnică-i scrisórea legei pentru noi. — Pentru comoditatea — și dorul de mărire — al unui inspector, se persifléză legea în țéra asta și nouĕ ni-se mână apa la gură, căcĭ de ce am mai fi bunĭ?

In anul trecut ni-a venit ordin dela d-l inspector reg. din Făgăraș, ca sĕ trimitem — d-sale — orĭ-ce hârtiă, scrisă în „limba statului“, căcĭ altfel va fi respinsă. Contra acestei ilegale pretensiunĭ am recurat la comisiunea administrativă din Făgăraș arătând § 22 din legea de naționalitate, care ne dă drept sĕ corĕspondăm în limba nóstră protocolară, limba română.

Recursul nostru a fost respins, aducêndu-se înainte ordinațiunea ministerială 47.262/887 (Ministru de culte), care ar prescrie sĕ corespondăm cu inspectorul în limba maghiară. Cercetând am aflat numita ordinațiune, care, — abstragênd dela aceea că-i numai ordinațiune și nu lege — nicĭ nu se referesce la noi, ci la autoritățile cele mai înalte eclesiastice (Consistóre) și și dela acestea pretinde numai atât, ca sĕ scrie columnatim și în limba maghiară referadele lor către inspectorii regescĭ.

Am înaintat decĭ recurs la ministrul de culte și instrucțiă publică credênd, că ni-se va face dreptate și décă nu esclusiv, cum drept avem, cel puțin *columnatim*, cum însașĭ ordinațiunea spune — ne va permite sĕ corespondăm cu inspectorul.

Recursul nostru a *fost refusat* și ni se impune acum categoric a face corespondența *numai în limba statului* (maghiară.)

Asta-i va sĕ dică legea și dreptatea d-lui prim-ministru Szell? orĭ frasa d-sale nu-i numai praf în ochii proștilor? — Nu este asta călcarea cea mai sfruntată a legei, dreptului și chiar ordinațiunei ministeriale însașĭ?

Amar ne dóre inima, când trebue sĕ spunem acésta în gura mare. Prea ne-a

ajuns apa la gură, prea suntem batjocuriţĭ în casa nóstră. *Noi suntem extra legem.* Dreptatea nu-i pentru Român, decât praf în ochii lumei.

Şi crede d-l ministru de culte, că face serviciu maghiarisării, când asemenea jórde amare ne aplică??

Spunem lumei marĭ, că aşa ni-se face nouĕ Românilor; şi putem dice cu inimă liniştită, că lege în ţéra asta pentru noi nu este.

J.

Cronica externă.

Proiectul flotei germane a fost primit şi de *consiliul federal*, care este forul de aprobare a hotărîrilor parlamentului. Proiectul a fost primit în textul, ce-l stabilise „Reichstag"-ul berlines. S'a împlinit aşa-dér voinţa împĕratului Wilhelm, care în bucuria sa a ridicat la rangul de nobil pe ministrul de marină *Tirpitz* şi pe succesorii lui legalĭ. Împĕratul a rĕspuns prin-tr'o telegramă societăţii de navigaţiune Hamburg-americane, care-l felicitase din incidentul primirei proiectului. In telegrama acésta împĕratul dice, că acum are în mâna sa mijlocul, de-a apĕra şi pe mare pacea universală.

Situaţia în Italia continuă a fi gravă. Foile oficióse guvernamentale scriu, că décă oposiţiunea din parlament nu va renunţa la obstrucţiune, guvernul e decis a conduce afacerile *fără de parlament.* Majoritatea covîrşitóre, dic ele, nu póte sĕ se plece volniciei minorităţii. Se va întêmpla aşa-dér şi în Italia ceea-ce se întêmplă în Austria: se va guverna cu „ordonanţe de necesitate."

Din Serbia. Regele Alesandru al Serbiei face de câte-va dile o călĕtoriă prin ţéra sa. La 13 Iunie n. a ajuns din Knyzevaç la Niş, ultima staţiune a călĕtoriei. In Knyzevaç, regele, însoţit de tatăl sĕu Milan, a fost primit sĕrbătoresce. La banchetul dat în onórea lui de corpul ofiţerilor, regele a accentuat într'un toast însemnătatea armatei şi a esprimat bucuria, că reforma armatei s'a făcut surprindĕtor de grabnic. Exregele *Milan* a ridicat un toast în limba francesă pentru *regele României*, şi un toast în limba sĕrbéscă pentru principele Bulgariei, la carĭ au rĕspuns representantul României în limba francesă şi representantul Bulgariei în limba bulgară.

Turburările antisemite în Konitz. Din Konitz sosesc scirĭ seriόse asupra evenimentelor de Dumineca. Masse marĭ de manifestanţĭ se aglomerézĕ în stradele oraşului. Populaţiunea resistă făţiş la arestările manifestanţilor. Când lumea, venind dela biserică, află pe strade de arestarea unui lucrător bănuit ca implicat în afacerea asasinatului, o agitaţiune indescriptibilă cuprinse populaţiunea. Cu tóte că poliţia şi gendarmia umblă cu săbiile scóse prin stradele principale pentru a împrăştia mulţimea, totuşĭ un grup de resculaţĭ isbuti a deschide un bombardament puternic de pietri asupra sinagogei, încât nu rĕmase nicĭ un geam întreg. Apoi merseră prin strade şi sparseră vitrinele evreiescĭ. Un pluton de pompierĭ a fost incapabil sĕ împrăscie mulţimea cu tulumbele. Comisarul poliţienesc din Konitz, voind sĕ intervie, fù atacat de mulţime. Tóte cârciumele fură închise din ordinul poliţiei. Gendarmeria e consemnată pentru paza sinagogei demolate. Un arestat fù furat din mânile comisarului Iost, ér acesta fù bătut. Populaţiunea revoltată ameninţă a ucide pe Evrei. In interiorul sinagogiei deja totul e distrus. Două companii de soldaţĭ au sosit la faţa locului. S'a proclamat starea de asediu.

Complicaţiunile în China.

Cu tóte că comunicaţiunile din China sunt fórte anevoióse, fiind-că liniile telegrafice sunt tăiate, afară de cea transiberiană, sosesc scirĭ telegrafice de-o mare importanţă, care provócă pretutindenĭ o mare impresiune.

Prima ciocnire

Alaltăerĭ a fost prima di seriósă a amestecului european. Cei 2000 de soldaţĭ europenĭ, carĭ au mers cu trenul la Peking pentru-ca sĕ apere pe Europenĭ, au fost atacaţĭ pe drum de Boxerĭ la *Langfang*, cam 30 chlm. depărtare de Peking. Marinarii englesĭ au alergat în ajutorul avanposturilor, pe carĭ le atacaseră Boxerii, şi s'a desfăşurat o luptă în tótă forma. Englesii au descărcat armele asupra Boxerilor şi *au ucis 40 din ei.* Dintre Englesĭ n'a fost rănit nicĭ unul. Trupele europene au luat apoi la gónă pe Boxerĭ şi au ocupat două sate.

Linia ferată e stricată rĕu. Expediţiunea acésta europénă avea 915 englesĭ, 350 germanĭ, 300 ruşĭ, 158 francesĭ, 104 americanĭ, 51 japonesĭ, 40 italienĭ şi 25 austriacĭ.

Asasinarea cancelarului japones.

După cum am semnalat şi erĭ, o telegramă din Peking anunţă, că soldaţĭ ai gardei imperiale chineze, favorisaţĭ de împĕrătésa, *au asasinat pe cancelarul legaţiunei japoneze.* Faptul acesta a produs pretutindenĭ sensaţiă. Guvernul japonez cere satisfacţiă dela curtea din Peking.

Pregătirile Japoniei.

In urma celor întêmplate, Japonia pregătesce trimiterea unei puternice armate la China. Japonia ar vré sĕ opereze independent de celelalte puterĭ, din care pricină pot sĕ urmeze primejdii şi mai marĭ. Este remarcabil, că guvernul japonez ţine sĕ-şĭ validiteze drepturile separate asupra provinciilor Cekiang, Fokien şi Kiangsi.

Cum-că Japonia are de gând se procédă de sine stătător şi energic, arată şi faptul, că a mai trimis la Taku patru corăbii nouĕ de rĕsboiŭ cu mulţime de ómenĭ.

Trupele rusescĭ.

Forţa armată ruséscă, care se află în apropiere de Peking, constă din următórele trupe: brigada est-siberiană de tiraliorĭ cu 8 bataliόne (8000 ómenĭ); 1 regiment de cazacĭ transbaicalienĭ, 6 escadróne (900 călăreţĭ), 3 baterii de câmp (24 tunurĭ şi 700 ómenĭ); 1 companiă de saperĭ (200 ómenĭ), 2 regimente de infanteriă de cetate (2000 ómenĭ), 2 bataliόne de artileriă şi alte trupe — cu totul 14,000 ómenĭ. Intr'o depărtare óre-care se mai află vre-o 40 bataliόne, în total *40,000 ómenĭ* infanteriă, 29 sotnii cavaleriă (4350 ómenĭ şi cai), 14 baterii de artileriă (68 tunurĭ). Afară de acésta flota rusésçă e representată în acelei părţĭ ale Chinei prin 45 de vase de rĕsboiŭ, dintre carĭ 14 marĭ, 20 torpilorĭ etc.

Rusia are aşa-déră în China o considerabilă forţă armată, cum tóte celelalte puterĭ la olaltă n'au nicĭ a treia parte.

SCIRILE DILEI.

— 2 (15) Iunie.

Timbrul pentru anunţurĭ şi călindare. Legea pentru cassarea timbrului pentru anunţurĭ, placate şi călindare s'a sancţionat de monarch şi s'a şi publicat în numĕrul mai nou al fóiei oficióse ungurescĭ. Cu inceputul dilei de 1 Iulie nu se vor mai plăti obicinuitele timbre de câte 30 cr. pentru anunţurĭ. Călindarele, ce se vor tipări în anul acesta pentru anul viitor 1901 se vor puté pune în vêndare şi fără timbru.

Nenorocire. O mare nenorocire s'a întêmplat adĭ diminéţa la órele $7^1/_2$ în Strada Orfanilor, vis-à-vis de restaurantul „Impĕratul Roman", unde se făceau lucrărĭ de zidăriă şi reparatură la o veche casă cu etaj. Cladirea înaintase aşa de mult, încât pe dinafară era aprópe gata. Adĭ la $7^1/_2$ óre, tocmai când lucrătorii aveau pausă pentru dejun, a cădut o mare parte a păretelui de către stradă, de sus până jos, apoi plafondul din primul etaj şi boltitura pivniţei, producênd prin cadérea lor un sgomot mare. In momentul acesta se aud ţipetele sfăşietóre ale bieţilor muncitorĭ. Unul din ei, un tinĕr zidar din Arad, care se afla la păretele de către stradă, fù înmormêntat sub ruinele păretelui. Alţĭ patru lucrătorĭ, carĭ se aflau în parterul din interiul clădirii, au fost de-asemenea turtiţĭ la pĕmênt. Cel dintâiŭ fù scos *mort* de sub ruine; dintre cei patru din urmă unul fù scos grav rănit, ér ceilalţĭ scăpară mai puţin vĕtĕmaţĭ. Nenorocirea a produs adêncă impresiune în public.

Un Român premiat. Se scrie din Paris diarului „Patriotul", că cu ocasiunea distribuţiunii recompenselor la „Salonul din Paris", ce se face în fiă-care primăvară, care solemnitate a fost presidată de ministrul instrucţiunei publice Leygues, un Român Gabriel Popescu a primit menţiunea onorabilă pentru gravurile sale espuse la Salon. D-l Popescu a fost felicitat în mod călduros de fostul sĕu profesor, Bouguereau, precum şi de mai mulţĭ artiştĭ francesĭ şi românĭ presenţĭ.

Cununiă. Poimâne, Dumineca, în 4 (17) Iunie, la 3 óre p. m. se va sĕvîrşi în biserica cu hramul S-tei Treimĭ din cetate cununia d-lui *Nicolau Dima*, fiiu al d-lui profesor gimn. Pant. Dima, cu d-ra *Elena I. Safrano.* — Adresăm tinerei părechĭ şi familiilor căldurósele nóstre felicitărĭ!

Incidentul între principele Bibescu şi Paul de Cassagnac. Diarul parisian „La Presse" face istoricul acestui incident, spunênd, că principele George Bibescu, care a făcut serviciu în armata francesă şi a cărui frumósă purtare în Mexic şi 'n rĕsboiul dela 1870 n'a fost uitată de nimenĭ, făcuse de curênd Academiei de sciinţe morale şi politice o comunicare asupra duelului. Acéstă comunicare a fost viu criticată din partea d-lui Paul de Cassagnac. Principele Bibescu, găsindu-se grav ofensat de două articole apărute sub semnatura acestui din urmă, a rugat pe doi amicĭ ai sĕi, d-nii Comte Justinien Clary şi Friederic Vavasseur, de a-i cere reparaţiune. D. de Cassagnac, refusând sĕ se bată, între principele Bibescu şi martorii sĕi a urmat o corespondenţă, care s'a încheiat cu următórea scrisóre a principelui Bibescu datată Paris, Hotel Liverpol 31 Maiŭ.

Scumpĭ prietinĭ! D. Granier de Cassagnac m'a atacat pe tonul cel mai grosolan.

Pe lângă acésta, el a contravenit la dreptul de rĕspuns, trunchind scrisórea mea — îmbucătăţită şi tipărită cu litere micĭ — cu reflecţii, cu atacurĭ nouĕ şi mai grosolane, astea imprimate cu slove marĭ. Şi când, după ce au traversat Europa, viu sĕ-i cer reparaţiune, el stă pitulat în colţul diarului sĕu, premeditând pânda, dér refusând lupta.

Refusând de a-mĭ acorda satisfacţiă, d. Granier de Cassagnac se pune în afară de dreptul comun.

Las ómenilor de inimă sarcina de a judeca purtarea sa şi afirm, că printre membrii acestei presse parisiene, în care am numeroşĭ amicĭ, nicĭ unul nu s'ar fi făcut vinovat de procedeurĭ aşa de incalificabile.

Scriind că „doctrina mea avea un parfum de Valachia", că atuncĭ când „sgârii pe Român dai peste barbar", d-nul Granier de Cassagnac a uitat, că la spatele barbarului o sĕ găséscă pe soldat, Român prin sânge, creat cetăţén frances între două campanii, soldat, care nu permite sĕ se atace în persóna sa nicĭ una, nicĭ alta din cele două patrii ale sale.

Am voit sĕ fac d-lui Granier de Cassagnac cinstea de a încrucişa fierul cu dênsul; constat că este dintre aceia, care înjură, dér nu se bat.

Regret, scumpii mei amicĭ, că v'am deranjat de geaba. Vĕ mulţămesc încă-odată şi sunt al vostru cu totă inima. — *George Bibescu.*

Un furt de 300,000 ruble. „Universul" primesce următórea telegramă din Iaşĭ: Constantin Buriade, cassierul băncei Odesa, a dispărut delapidând o sumă de 300,000 ruble. Numitul a trecut Dumineca graniţa pe la Ungheni venind la Iaşĭ, având paşaport turcesc vizat de consulatul român din Odesa. El a descins la hotel „Rusia" şi a plecat erĭ. Se bănuesce, că s'a dus la America, Serviciul siguranţei publice a telegrafat în o mulţime de locurĭ. Din sorginte sigură se afirmă, că printul Mavrocordato şi alţĭ Românĭ, ce au capitalurĭ la banca din Odesa, sunt îngrijaţĭ, de teamă sĕ nu piardă banii.

Predicĭ. Dumineca va predica în biserica Sf. Adormirĭ din cetate părintele capelan militar, d-l N. *Fizeşianu.*

— Poimâne (Dumineca în 4 Iunie v.) va predica în Biserica Sf. Nicolae din Pruud (Scheiŭ) părintele Dr. Vasilie *Saftu.*

Fuga sorei Sultanului. Diarele din Viena spun, că se adeveresce scirea, că sora Sultanului şi soţia lui Mahmud-Paşa voia sĕ se refugieze în strĕinătate. Princesa *Senila*, îmbrăcată ca o cameristă, avea de gând sĕ plece cu vaporul Cambodge şi sĕ se ducă la bărbatul ei. Fiind descoperită, sora Sultanului a fost recondusă la Yldis-Kiosk.

Liferare. Dela camera comercială şi de industriă din loc se anunţă: Se publică concurs pe cale de oferte pentru liferarea a 12.000 părechĭ papucĭ pentru ostaşii de rênd şi alte 11,000 părechĭ uşóre pentru honvedime. Preţul celor dintâiŭ 9 cor. 70 banĭ, ér a ghetelor uşóre 8 cor. 32 b. Incălţămintele trebue sĕ fiă gata până la finea lui Martie 1901. Ofertele sunt a-se înainta până la 1 Iulie n. c. la sus numita cameră. Pentru comanda district. Nr. VI a honvedimei din Clujiŭ este de liferat ovĕs, frĕu, paie şi lemne de foc. Condiţiunile se pot vedé în biroul aceleeaşĭ camere.

Operator de bătăturĭ. In Braşov se află de câte-va dile domnul Dimitrie Daul român de origine din Chişineu, comit. Aradului, care este fórte dibaciŭ în a depărta bătăturĭ (ochĭ de găină) fără nicĭ o durere şi acésta o face în câte-va minute. Ni-am convins personal despre dibăcia lui şi astfel îl putem recomanda tuturor. El locuesce la birtul Nr. 4 din Braşovul-vechiŭ, lângă hotelul Bucurescĭ.

Ciuma. După scirile sosite la serviciul român sanitar, se confirmă scirea despre esistenţa ciumei în Smirna. Până acum sunt declarate ca infectate de ciumă următórele localităţĭ: Indiile engleze, cu tóte teritoriile circumvecine până la Bagdat, frontiera turco-persană, Arabia, Egiptul, Canalul de Suez, Port-Said, Smirna.

Florĭ de teiŭ.

III.

Ochĭ albaştri... 'I am visat odată... de mult.., şi nu-i mai pot uita.

Se făcea, că eram posomorît, mai pósomorît decât o vale înnoriată şi mĕ simţiam strĕin şi fără nicĭ un ajutor. Mergeam uitat printr'un pustiu fără de marginĭ şi întunerecat, care învĕluia pĕmêntul, mi-se părea o pleópă soărbósă, lăsată peste ochiul unui mort. Lacrimile îmĭ incremeniseră pe luminile ochilor şi-o greutate ne'nţelésă îmĭ înăbuşa suflarea.

Luna eşi dintre norĭ visătóre şi mărétă. Nicĭ-odată n'am vĕdut'o aşa de fermecătóre. Părea mai veselă, mai fericită ca altă-dată.., cine scie... póte fiind-că eşise de sub norĭ; după dile de plóiă, o di frumósă pare o minune de seninătate şi sufletul scăpat din suferinţă pare cu mult mai fericit, decât cel care n'a suferit nicĭodată.

Când coborâi ochii dela lună rĕmăsei uimit: nu sciu cum... pustiul nemărginit de-adineurĭ se prefăcuse într'o grădină. Inaintam pe-o potecă plină de florĭ, pierdut cu totul în liniştea atmosferei primă-vĕratice. Mĕ simţiam mai bine, dér par'că tot îmĭ lipsia ceva; adierea unui dor, venită din altă lume, îmĭ gâdila sufletul.

Pe când mergeam aşa... visător, dintre nisce crinĭ mai albĭ, decât nevinovăţia, îmĭ rĕsări un cap de ânger uimitor de drăgălaş. Pĕrul.., rade din sóre, obrajii... doi boboci

de trandafir şi ochii.., cu ce să-i asémĕn în lumea asta? Aţi vĕdut vre-odată zîmbetul cerului la rĕsărit, când se cumpănesce diua cu nóptea?..

De ce tresar, aducêndu-mĭ aminte de farmecul acelei priviri?

De ce n'a ţinut visul acesta tótă viaţa?..

De câte-orĭ mĕ cuprinde disgustul de viéţă şi silă pe lume, 'mĭ 'ndrept paşii pe cărarea din grădina visată şi mĕ opresc cucernic în faţa crinilor mai albĭ decât nevinovăţia.

Ochii albaştri... 'I-am visat odată... de mult.., şi nu-i mai pot uita.

Veturio.

Rĕsboiul din Africa sudică.

E încă departe de sfîrşit. Ba după scirile publicate în foile francese, încă de aicĭ înainte au sĕ urmeze lupte însemnate între Burĭ şi Englesĭ. Nicĭ Oranje, nicĭ Transvaal, ba chiar nicĭ Natalul nu este curăţit de Burĭ, cum se lăudase Roberts şi Buller mai acum două sĕptĕmânĭ. Din potrivă, ese tot mai mult la ivélă, că Englesii au suferit înfrângerĭ marĭ în Transvaal, ér diarul „Matin" spune, că situaţia Englesilor este atât de critică, încât vor trebui sĕ reia totul dela început.

Cu totul alt-fel presentă lucrurile Roberts. El telegrafézâ la Londra din Pretoria, că generalului *Methuen* i-a succes sĕ învingă pe *De Wett* (în Oranje), şi sĕ-i împrăscie armata.

*

Mai spune Roberts, că are mult de lucru cu *Botha*, care după predarea Pretoriei s'a retras spre rĕsărit dela Mittelburg. Roberts la decis sĕ-l atace în 11 l. c. Dér nu-l putea ataca în front, find-că era prea tare. A trimis dér pe *French* şi *Hamilton* sĕ-l atace în cóste, dér amêndoi au întêmpinat o *mare resistenţă*. Despre resultatul ulterior al frecărilor cu Botha, Roberts tace.

*

„*Times*" din Londra dă câte-va amĕnunte despre ocuparea Pretoriei. Când trupele englese au intrat în oraş numai puţinĭ locuitorĭ se puteau vedé. Mulţĭ se închiseserĕ prin case. Ofiţerii statului major englez s'au sus la palatul preşedintelui ca sĕ se presente dómnei *Krüger*. I-a primit un preot olandes, care i-a avisat, că dómna Krüger se află acolo şi că vré se rămână şi mai departe în palat. Ea era îmbrăcată în haină de catifea négră, pe cap cu un şal negru şi de-o atitudine liniştită. După-ce s'au făcut cunoscinţele, ofiţerul mai în vîrstă a împărtăşit dómnei Krüger, că burgherii, carĭ păzesc casa preşedintelui, vor fi înlocuiţĭ cu un detaşament englez. Bĕtrâna femeiă, dând din cap, se învoi. Burii au fost apoi provocaţĭ, sĕ pună armele şi muniţiunile.

*

Purtarea Englesilor în Pretoria faţă de soţia bĕtrânului preşedinte a fost destul de umană. La ei acasă sunt însĕ mai puţin scrupuloşĭ, mai ales faţă de persóna lui Krüger. O fóiă englesă se vede îndemnată chiar a dojeni pe compatrioţii sĕi pentru-că tot mereu ard fotografia lui Krüger, şi dice: „Ar fi timpul sĕ cugetăm érăşĭ serios. Desul am sĕrbătorit, destule stégurĭ am arborat, destul vin şi şampanie am beut. Datoria poliţiei este sĕ ne readucă la calea cuminţeniei. Am audit destule cântece şi musică naţională şi nu ni-ar strica, décă am tracta mai cinstit cu persóna lui Krüger. Arderea fotografiei lui Krüger nu e nicĭ frumos, nicĭ potrivit pentru manifestarea patriotismului.

Congresul silvicultorilor la Paris.

Dilele acestea a avut loc în Paris un mare *congres internaţional de silvicultorĭ*, la care au luat parte o mulţime de representanţĭ din diferitele părţĭ ale lumei. Preşedinte al congresului s'a ales d-l Daubris, consilier de stat şi forestier distins. Ca secretar general, d-l Charle-Magne, un alt forestier destul de cunoscut.

Dela început congresiştii au trebuit sĕ se separe în trei secţiunĭ, constituind pentru fiă-care secţiune un biurou aparte. Mulţĭ delegaţĭ strĕinĭ au primit felicitărĭ unanime dela congresiştĭ, între carĭ şi dela Kiss de Nemesker, secretar de stat la ministerul de agricultură din Ungaria, care a obţinut felicitările întregei sale secţiunĭ, pentru-că în timp de 30 de anĭ a plantat 70 de milióne de arborĭ. Inainte de a-se separa în secţiunĭ, congresiştii au asistat la una din conferinţele cele mai instructive ţinute de d-l Melard, inspector al pădurilor în Francia. Acéstă conferenţă a fost un adevĕrat strigăt de alarmă, căcĭ conferenţiarul a susţinut, că pădurile mor, pădurile se omóră şi producţiunea forestieră se micşorézâ din ce în ce. Aşa în Francia, care importă lemne pe fiă-care an pentru 140 de milióne de lei, produsele sale forestiere nu mai sunt în stare sĕ satisfacă cerinţele industriale.

Tot aşa în Anglia şi în Belgia. Etă escedentul esportaţiunilor în diferitele ţĕrĭ: Francia 98 de milióne, Anglia 471, Belgia 102, Ţĕrile-de-jos 18, Elveţia 14, Germania 343, Danemarca 31, Spania şi Portugalia 35, Italia 31, Grecia 3.

Prin urmare escedentul importaţiunilor de lemn în aceste ţĕrĭ este de 1 miliard şi 146 milióne lei.

Sunt şi ţĕrĭ cu escedente de esportaţiunĭ, ca: Austro-Ungaria 200 milióne, Norvergia 46, Suedia aprópe 200, Finlanda 84, Rusia 134, România 4, Statele-Unite 100, Canda 127.

Este de observat, că situaţiunea acésta nu se póte menţine mult, deóre-ce în realitate ţĕrile cu escedent de esportaţiune, nu sunt cu escedent de producţiune, ci sunt ţĕrĭ cu escedent de destrucţiune.

Pădurile devastate nu sunt înlocuite séu reconstituite; pe lângă acésta, catastrofa finală se va apropia şi prin faptul, că pretutindenĭ populaţiunile cresc şi prin urmare trebuinţele de lemn vor fi mai considerabile.

Deja statisticele arată clar acésta. Ce este de făcut?

„Trebue — recomandă Melard — sĕ se depărteze prejudiţiile fórte rĕspândite, că a pune o ţĕră nouă în valóre, însémnă a-i distruge pădurile".

Convocare.

Membrii fundatorĭ, pe viéţă, ordinarĭ şi ajutătorĭ din *despărţĕmêntul Bistriţa* al *„Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român"*, precum şi toţĭ sprijinitorii culturei poporului se convócă prin acésta, conform §-lui 41, din statute la *adunarea cercuală* pe Duminécă, *24 Iunie n. 1900* la 3 óre d. a. în *Bistriţa* în sala dela *„Gewerbe-Verein"*.

Ordinea de di: 1) Deschiderea adunării prin directorul despărţĕmêntului. 2) Inscrierea de membri noi şi incassarea taxelor. 3) Alegerea directorului despărţĕmêntului şi comitetului cercual. 4) Stabilirea budgetului pe 1900—1901. 5) Cetirea disertaţiei „Ceva din istoria chinezatelor române" de Dr. Victor Onişor şi a altor disertaţii ce sunt a se anunţa la preşedinte cu 3 dile înainte. 6) Alegerea a doi delegaţĭ pentru adunarea generală. 7) Eventuale propunerĭ. 8) Inchiderea adunării.

Bistriţa, 12 Iunie 1900.

Dr. Dumitru Ciuta, director. *Dr. Victor Onişor*, notar.

Petrecerĭ.

Tinerimea teologică din jurul *Ciceu-Cristurului* va aranja în 15 Iuliu st. n. 1900 în comuna Ciceu-Cristur sub scut sigur petrecere de vară. Intrarea: pentru persónă 2 cor. în familiă 1 cor. 60 banĭ. Venitul curat e destinat în favorul bisericei gr. cat. din loc. Inceputul la 6 óre. p. m. P. St. familii sunt avisate la provisiunea proprie. Staţiunea căii ferate în loc.

Pentru comitet: *Georgiu Isaiă*, preşedinte; *Pavel Salman*, v.-preşedinte; Gavril *Marţian*, secretar; Valeriu *Deac*, cassar, Ioan *Pop*, controlor. — Membrii în comitet: I. Bal, Val. Bercian, Gr. Blaga, Il. Blaga. V. Borgovan, C. Bud, Oct. Bulbuc, A. Bungărdean, I. Cerghi, Al. Ciacoi, T. Cherebeţiŭ, V. Coşbuc, C. Dumbravă, I. Farcaşiŭ, Em. Meruţiu, I. Morariu, A. Mureşian, I. Nagy, V. Paşca, V. Pocol, A. Pop, I. Pop, I. Pop, I. Rebrean, E. Sigartĕu, Val. Vertic, Pant. Zagrai.

Suprasolvirile se vor primi cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică.

Literatură.

A apărut Nr. 11 din „Noua Revistă Română pentru politică, literatură, sciinţe şi artă" cu următorul sumar: A. D. Damianoff: Băncile de emisiune şi circulaţiunea monetară (în special Banca Naţională Română); Ovid Densuşianu: Asupra unei poesii a lui Iancu Văcarescu; Haralamb G. Lecca: În somn (poesie); Petru V. Hanes: Alecu Russo; Ioan Pop-Reteganul: Ursoanea Granciului; Lazăr Şăineanu: Nastratin Hogea; Th. D. Speranţă: Asupra jocului de căluşerĭ; Ştefan I. Răsnoveanu: Psihologia artistului dramatic (anchetă asupra artiştilor dela teatru Naţional). — Mişcarea literară şi scientifică: Aurel Iorgulescu. Stogurĭ blonde (poeme în prosă). — Artur Stavrii. Pe acelaşi drum (poesii). — Raymond Manigot de Cacérés. Bucarest (Souvenirs d'un parisien, roman contemporian). — Notiţe bibliografice.

Suplimentul I. Societatea teosofică şi scopul ei. — Academia maghiară. — Mişcarea antialcoolistă la noi. — Discursul d-lui dr. Popovicĭ în delegaţiunile austriace. — O nouă espediţiă a lui Nansen. — Reînoirea Asiei. — Diua de 10 Maiŭ (cuvêntare ţinută la serbarea scolară din 10 Maiŭ 1900 a liceului „Petru Rareş" din Piatra-N.) de M. G. Vernescu. — Trotoarele mişcătóre la esposiţia din Paris. — Din Metafisica poporului român (credinţe poporale) de St. St. Tuţescu. — „Enciclopedia română". — Revista maritimă.

Suplimentul II. Sfântă lună, fi-mĭ mărturie (poveste din popor) de Ioan Pop-Reteganul. — Vijelie şi senin (poesiă) de I. Scurtu. — Cântec (poesiă) de Brînduşă. — Doi beţivĭ (dramă într'un act şi un tablou) de Ioan T. Neagu. — Eram departe (poesiă) de Ioan Petrovicĭ. — Tot atât (poesiă) de Eug. Stefănescu.

ULTIME SCIRI.

Londra, 14 Iunie. Comunicaţia telegrafică cu China nu se póte face, decât prin Rusia. — Lui „Times" i-se anunţă din Peking, că residenţa de vară a legaţiunei englese a fost incendiată şi prefăcută în cenuşă. O telegramă din *Shangai* spune, că trupe chineze au atacat în Peking patrulele europene. — „Daily Telegraph" are scirea, că afară de Peking staţionézâ trupe chinese, carĭ se întăresc cu şanţurĭ şi-şĭ îndreptézâ tunurile spre legaţiunile englesă şi americană. — „Daily Mail" primesce din Tien-Cin scirea, că în *Taku* au debarcat 2000 de soldaţĭ ruşĭ.

Berlin, 14 Iunie. Germania doresce, ca puterile se procédă solidar în China şi sĕ păşéscă cât de grabnic pentru înlăturarea periculului.

DIVERSE.

Cum a fost inventată berea duplă (de păstrat — „lager")? Pe timpul când Wallenstein petrecea în Germania, trăia în oraşul Lichtenfels (Bavaria) un pantofar, care avea lângă sine un tînĕr ucenic. Intr'o diminéţă stăpânul dete învĕţăcelului o sticlă sĕ-i aducă bere de Bamberg, astfel se numea berea, ce se vindea acolo. Invĕţăcelul însĕ înţelese lucrul rĕu, şi el se găti de drum spre Bamberg, unde sosi pe la amiadĭ. Acolo îşĭ umplù sticla, apoi mort de fóme şi cu gândul la stăpânul sĕu, de care se mira, cum de l'a trimis aşa departe după o sticlă de bere, se întórse spre casă. Tocmai se însera, când ajunse în capul oraşului Lichtenfels, unde întâlni pe un alt ucenic de pantofar, care rîse de prostia şi drumul, ce l'a făcut şi nu scia, cum sĕ-i spună mai în grabă despre stăpânul sĕu, cum înjură, pentru-că întârdia atât de mult cu berea şi că bătaia îl aştepta deja. Copilul se înfrică. De-altmintrelea meşteşugul de pantofar dela început nu-i plăcea şi frica de bătaiă, ce-l aştepta, îl făcù pe copil sĕ ascundă sticla în scorbura unuĭ arbore de lângă drum, pe care o astupă bine cu iarbă şi pĕmênt şi apoi o apucă în lumea largă.

Pentru iubitorii de aventurĭ, era atuncĭ tocmai timpul potrivit. Deja în diua următóre băiatul, care îşĭ potolĭ fómea deocamdată cu câţĭ-va morcovĭ smulşĭ din pĕmênt şi care durmi peste nópte într'un şopron cu fên, se întâlni cu-o cétă de călăreţĭ, carĭ luară bucuros cu ei pe ucenic, care era destul de vênjos şi o di după acésta el încă întră în armata Friedlandei. In scurt timp fostul învĕţăcel arătă mai multă desteritate în manuarea sabiei, decât la cusutul ghetelor şi mai mult curaj ca bĕtăuş, decât ca pricepĕtor de-a căra berĭ. După cincĭ anĭ el ajunse oficer şi într'o di, în fruntea unuĭ despărţĕmênt de călăreţĭ, se apropiă de pórta oraşului Lichtenfels, pe unde eşi el odată cu sticla după bere. Arborele scorburos, care ascundea sticla cu bere, sta încă tot verde în acelaşĭ loc. Norocul însĕ nu îngâmfă pe tinĕr şi primul lui gând a fost sĕ-şĭ cerceteze pe stăpânul de odinióră, mai întâiŭ însĕ merse la arbore, căută sticla, pe care o află încă în bună stare, apoi o luă spre casa măestrului. Surprins, pantofarul privì la oficer, care îi întinse sticla dicênd: „Aci e, măestrule, berea, pe care a trebuit sĕ-o aduc din Bamberg; într'adevĕr, a durat cam mult, dér cred, că încă totuşĭ va fi bună".

Pantofarul se uita la el cu uimire, în care timp oficerul îl întrebă, décă nu-şĭ aduce aminte de un învĕţăcel, care a fugit dela el? I-a povestit apoi despre tóte cum s'au întêmplat mai târdiu. Mult timp pantofarul nu-şĭ putù aduce aminte, dér sticla cu bere, care pe atuncĭ era un vas preţios, totuşĭ i-a reamintit de cele petrecute. Mai mult de curiositate oficerul destupă sticla şi gustă berea. Dér ce sĕ vedĭ, o bere bună ca aceea gura pantofarului încă n'a gustat. Vecinii lui alergară sĕ vadă minunea: pe fostul lui ucenic oficer şi o bere ce a stat cincĭ anĭ într'o sticlă în scorbura unui copac. Incurênd acest lucru a fost cunoscut de toţĭ în oraş. Berarul de acolo a gustat şi el berea şi încă în acea di în Lichtenfels a săpat prima pivniţă, pentru a fi pusă berea în deposit. Acéstă metodă încurênd se lăţi în tótă Bavaria, aducêndu-i mare renume şi multe parale.

*

O scenă originală s'a petrecut de curênd, după cum se scrie din Roma, într'un teatru popular de-acolo. Se dedea un mare „spectacol istoric", în care regele trebuia sĕ cetéscă discursul tronului. Curtea, representanţii provinciei şi ai armatei stăteau serioşĭ şi plinĭ de demnitate pe scenă de amêndouĕ părţile tronului, pe care-l înconjurau militarĭ şi demnitarĭ. Regele îmbrăcat cu lunga „mantaua de purpură", căptuşită cu blană de epure de casă, o imitaţie de hermelin, păşesce pe scenă şi urcă încet în maestos scările tronului. Toţĭ se pléca şi ministrul-preşedinte îi întinde un sul de hârtiă, care trebuia sĕ conţie discursul tronului. In tăcerea solemnă a spectatorilor Regele desdóie sulul, îl privesce şi.... observă, că ţine în mână o hârtiă albă. Regisorul greşise. Ce sĕ facă? Discursul e prea lung; e imposibil sĕ-l reciteze cu ajutorul sufleurului. De altfel sufleru e prea depărtat şi nu póte fi pus în cunoscinţă de neplăcuta eróre. Ce sĕ facă? O ideiă genială îi vine în cap Regelui. După-ce aruncă o a doua privire demnă pe hârtia albă, el strînge hârtia la loc, dă ministrului-preşedinte şi-i dice cu un ton poruncitor: „Cetesce d-ta!"

Ministrul-preşedinte devine cam confus de inovaţia acésta neaşteptată; totuşĭ el ia sulul şi-l desdóie... Mica glumă, pe care şi-o permise Regele, îi devine imediat limpede; el strînge érăşĭ solemn „discursul tronului", scóte o decoraţie mare de alamă de pe pieptul sĕu, o pune împreună cu discursul tronului la piciórele Regelui şi dice cu o mare demnitate: „Majestate! Fiind-că nu mĕ împac cu conţinutul discursului tronului, imĭ dau dimisiunea". Dicênd acestea, el părăsesce scena fără s'aştepte mai întâiŭ un rĕspuns.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată.* Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţiĭ. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângâiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unuĭ esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sêrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sêrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicĭ pentru Dumineci de *Iustin Popfiu*, învêţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sêrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numerósele sale scrierĭ atât de méduóse, instructive şi de astă gust critite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 60 cr. (4 leĭ).

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sêu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ (Herĕstrĕu). Deşi am anunţat încă de astătómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cuĭ îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui **Maior**, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academieĭ Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4°* cu 225 figurĭ şi costă 8 coróne (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sêu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sêu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sêu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ sêu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pămêntuluĭ, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, găliţelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitoriĭ de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Însoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de vierĭ, de lăptarĭ etc. Îndreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre ***Legea veterinară*** — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu.* Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Grigorie Halip.* prof. la şcóla agronomică din Cernăuţĭ. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învêţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; carĭ póme sunt mai bune pentru facerea vinului şi cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20 cr. (prin poştă 23 cr.)

*

„Resboiul pentru neatêrnae,“ povestit pe înţelesul tuturor de *George Coşbuc*“, este o carte nu numai cât se póte de interesantă, bine scrisă şi atrăgĕtóre, dêr tot-odată şi cea mai eftină între cărţile românescĭ, apărute până acum. Un esemplar în format mare 8° de *283 pagine* costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit sĕ se rĕspândéscă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevĕr scrisă „pe înţelesul tuturor“.

*

„Ţiganiada“, sêu *„Alexandria aĭ Ţigănéscă“*, o prea frumósă povestire scrisă *acum o sută de anĭ* de prea iscusitul *Ioan Budai Deleanu*, êr acum de nou scósă şi pe înţeles întocmită de *V. O.* Acéstă interesantă scriere nu numai că oferă o lectură hazliă şi de mare valóre pentru limba vechiă strămoşéscă, ea conţine şi poveţe fórte folositóre pentru generaţia nóstră de adĭ. Cartea a apărut în editura librăriei Ciurcu din Braşov şi costă *45 cr.* sêu 90 banĭ; cu posta 1 cor.

*

O carte de legĭ. „**Amicul Poporului**“ îndreptar în cause administrative şi judecătorescĭ *pentru poporul român*“ de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită la înţelesul ţĕranilor, aşa că din ea orĭ-ce plugar, orĭ-ce măestru, orĭ-ce om, care scie cetĭ, póte sĕ înţelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă şi ce nu; cum are sĕ-şĭ câştige anumite drepturĭ, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orĭ cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

*

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sêu elegant, cât şi prin cuprinsul sêu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra eĭ atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Leĭ, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“, la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.—
Renta de coróne ung. 4%	91.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.55
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.85
Renta de hârtie austr.	97.45
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	134.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.47
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	724.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	710.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.50
London vista	242.25
Paris vista	96.32½
Rente de coróne austr. 4%	97.25
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 15 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.24	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—